

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXXII. (26)
No. (števil.) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
25. januarja 1973

K dnevu

človeških pravic

10. decembra se praznuje slednje leto Dan človekovih pravic v spomin na sprejetje Deklaracije v Organizaciji Združenih narodov leta 1948. To deklaracijo so podpisale vse članice OZN, tudi Sovjet. zveza in Jugoslavija, ter se s tem obvezali izpolnjevati to humano mednarodno pogodbo. Letos so jo v Ljubljani praznovali zelo slovesno: z govorom Vide Tomšičeve ter s predstavo v gledališču, naravnost za to priložnost zložene odrske montaže Svet je veličasten. Vida Tomšičeva je govorila svoj slavnostni govor zoper zatiranje črncev v Afriki, proti vojni agresivnosti v Vietnamu, proti pokolom tam in drugod po svetu, proti kolonialnim zverinstvom v Angoli in rasni diskriminaciji v Združenih državah, da na koncu z enim stavkom omeni tudi preganjanje Slovencev na Koroškem in v Benečiji.

Ne vidi pa nobenega pregreška zoper človekove pravice v Sovjetski zvezi, kjer se zmeraj zapirajo pisatelje v norišnice, in kjer raznarodujejo cele narode, npr. baltske in Ukrajince. Še manj pa vidi kakšno napako v Jugoslaviji in še manj v Sloveniji. Samouprava je naravnost zgrešena, kako se izpolnjuje Deklaracija. Da ni politične svobode v deželi, ne verskih šol, ne vzgoje, pri kateri bi prvenstveno odločali starši, kot terja Deklaracija, to je ne moti. Da niso vsi državljani enakoopravni, tudi ne. So komunisti in nekomunisti, različno zatirani. In če se v skupščini sklepa, da nemarksistični učitelji ne bi smeli učiti v šolah, je to proti Deklaraciji človekovih pravic.

Ta govor o nečloveških silah, ki jih predstavlja le Zahod, je še podčrtala odrska predstava, ki je pokazala, kako „ubija človek človeka, včeraj (fašisti?), danes (vietnamci?) in jutri (kdo?). Vsak dan umira na tisoče in tisoče oseb zaradi lakote in vojne. „Delo“ naslavlja poročilo o tej odrski kompoziciji: „Zmagaj ni, če vlada sila brez pravice...“ in ga končuje s stavkom: „Drama izzvani v krik, klic in opomin.“

Mi pa dodajemo: in v spomin. Pred nami se kot film razvijajo v hipu vsi nehumani prizori iz naše polpreteklosti, ki nam pričajo, kako je divjala sedaj obsojena „sila brez pravice“ nad našim narodom. Lepe besede govora padajo pred našimi očmi kot slap, da zakrije skalovje prepadov za njim, za katerim trohne tisoči in tisoči človeških trupel, ki so bila uničena po vojni z nehumanimi mukami zaradi razlik socialnega reda, vere in političnega mišljenja, zaradi nasilja nad dostojanstvom človeka, kar vse bi bilo garantirano s to Deklaracijo iz l. 1948. Pa so bili že mrtvi. Tomšičeva tega zločina nad človeštvom ni obsodila, le pozabila je nanj. Mi ne. In tudi ne bomo.

Marx je zagovarjal „nasilno revolucijo“, in Lenin je to nasilje kot princip samo še stopnjeval do grozotne nehumanosti. Groza je človeka, ko bere pri Kocbeku, kako je Lenin na Marxovem grobu prisegal vpricho socialistična Struweja: „Ustvariti hočem delovno državo na razvalinah starega sveta, ne ozirajo se na nikogar, in na nič, preko zločinov, krvi, trupel in zakonov. Pri tem Marxovem grobu rečem: moram uničiti buržoazijo... pa čeprav z nožem, za hrbotom in z bombo, z vislicami in bajoneti. To je leninizem, ki je ustvaril čeko in je danes filozofska osnova tudi slavnostni govornici. In če danes v Jugoslaviji ne poudarjajo več stalinizma kot osnovo, so z njim šli vsi dobo medvojne revolucije. Tito sam pravi, da so s Stalinovim imenom umirali njegovi partizani.

Jugoslovanska osvobodilna borba je bila — stalinistična. Vsa vodena v protismislu Deklaracije o človekovih pravicah. To je neposredno priznal Tito sam, ko je samo par let po teh pokolih Dedijeru diktiral *obsodbo* Stalina: „Nikjer ne ravnajo z ljudstvom tako nehumano kot danes v Sovjetski zvezi.“ Pozabil je povedati: kar sem kopiral jaz in moji in kar bi storil še enkrat, če bi prišel v isti položaj... Kljub

JUGOSLOVANSKA PARTIJA IN MLADINSKI PROBLEMI

ISKANJA IN PROTISLOVJA TRETJE KONFERENCE ZKJ

Sedanji jugoslovanski režim se iz dneva v dan srečuje s težkimi notranjimi in zunanji problemi. Gotovo pa spada med ene najtežjih prav mladinski problem. Nobenemu nepristranskemu opazovalcu namreč ni mogoče zanikati, da v csemindvajsetih letih neomejenega vladanja partiji ni uspelo pridobiti v svoje vrste mladih ljudi, ne študirajočih, še manj pa delavnih.

Takoimenovana „mladinska kriza“ partije je pripeljala tako daleč, da so problem že večkrat obravnavali najvišji partijski forumi. Sprejeta so bila načela in sklepi, pripravljene razne akcije. A vse je ostalo le bolj pri besedah; v kolikor pa je bilo dejanj, še daleč niso obrodila zaželena sadu.

Takoj po zadnji, čistki, ki so jo izvedli v vseh nacionalnih partijah, je najvišje vodstvo ZKJ smatralo potrebno, da se takoj posveti vprašanju mladine v partijskih vrstah. Temu so dali ime „življanja v samoupravno družbo“, kar že samo po sebi nakazuje, da mladinske krize ne preživlja samo partija, temveč celotni sistem. In to je bilo tudi jasno vidno v vseh zadnjih iskanjih rešilnega izhoda. Ta iskanja pa so se začela praznovati na tretji konferenci ZKJ, ki je bila od 6. do 9. decembra v Beogradu.

„MLADINA JE BILA ODRINJENA“

„Na tretji konferenci ZKJ bomo razpravljali o vprašanju mladine. O tem moramo seveda govoriti tudi z mladino. Tudi mladina se mora ravnati po programu ZK, mora biti dejavnejša, ne pa da se gre opozicijo in da bi jo nekateri ljudje — kot se je pred nedavnim dogajalo — izkoriščali za svoje antisocialistično delovanje. Mladina mora sodelovati v boju proti takim elementom. Od nje zelo veliko pričakujemo.“ V teh Titovih besedah, ki jih je govoril za zagrebški „Vjesnik“ malo pred konferenco, so zgoščeni problemi partije z mladino: mladina se z partijo ne razgovarja; mladina stoji v opoziciji; se udinja v protirežimskih tokovih, t. j. nastopa „antisocialistično“.

Vendar problem je tudi drug. Jasno je, da tudi partija mladine ni znała pridobiti, in da tudi sedaj ubira napačno pot. Ivan Vidic je v uvodniku v ljubljanskem „Delu“ zapisal: „V predkonferenčnih razpravah smo nekoliko prepogosto poudarjali, da je mladina del družbe in da so problemi mladih hkrati družbeni problemi. Kot da ne bi bilo to že zdlavaj jasno. Sploh mnogo in na nadržilnejše načine govorimo o mladini. Z njo manipuliramo in jo zlorabljamo, češ, kako je napredna, oziroma, kako je konzervativna, kako na njej sloni svet, ali kako naj se uči, češ saj se pride vrsta tudi nanjo.“ In še komentar istega avtorja: „Soglašati gre

deklaracijam o človekovih pravicah in genocidu, kajti bilo bi v slogu marksizma-leninizma z glavnim ciljem: oblast in „slava“ Partije.

Ilija Ehrenburg v svojem pojavnem potopisu šteje Titu v dobro, da je po končani vojni pobil še 700.000 nasprotnikov, neoboroženih seveda!

Vse to mi stopa v spomin kot krik in klic tistih, ki so bili pomorjeni v imenu nečloveštva današnjih velikih humanistov! In ali ni napisal Tito tale neizmerni cinizem, kot ga mu ni para: „Jugoslavija lahko služi za zgled, kako je mogoče ustvarjati države s humanističnimi sredstvi.“

In ali ni tudi cinizem, če kdo govori danes o nečloveških prestopkih v Vietnamu, pozablja pa na sovjetske in korejske katynske jame in na naša pičberška in kočevska „humana“ sredstva pri ustvarjanju „socialistične demokratične Jugoslavije“!

Glejte, ali vidim prav: v vrsti teh pridigarjev nečloveškega „plemenitega sovražstva“ — ali ne stopa tam tudi govornica na proslavi Dneva člo-

z mnenji, da je konferenca velika priložnost, da mlademu rodu zdaj in v prihodnje zagotovimo tisto mesto v družbi, ki mu po znanju in sposobnosti gre. S tem smo hkrati tudi povedali, da zdaj takega mesta mladina v družbi ni imela, da je bila odmaknjena (ali odrinjena) od samoupravljanja in odločanja.“

Tako izbruh iskrenosti naj bi napovedoval zasedanje, kjer bi se res prišlo do sklepnih vprašanj, kjer bi partija dokončno postavila jasne cilje v reševanju mladinskega problema. Morda je začetek konference to tudi obetal. A kakor je konferenca iz dneva v dan potekala, tako je bilo razvidno, da se problem zapleta, brez rešitve. Konferenca je le nudila priliko, da sistem znova pokaže vse svoje napake na tem področju, ne da bi bili zaključki kolikaj pozitivni.

KAJ MLADE TARE

Nekaj je treba priznati: kritike obstoječega položaja so bile konkretne. Slika „kaj mladino tare“ je bila, s partijskega vidika, precej popolna. Le nekatere ugotovitve:

- subjektivizem pri določanju študentskega študija;
- premalo odločnosti do pojavov malomeščanstva;
- med 671.908 zaposlenimi v tujini (uradna statistika, op. p.) je več kot polovica mladih ljudi, natančneje 52,5 odstotka;
- 65,5 odstotka nezaposlenih v Jugoslaviji je starih do 29 let;
- pripravništva se v delovnih organizacijah otepaajo;
- vsako leto pride iz šol 210 tisoč oseb, ki iščejo delo;

in še in še. Vsi ti razni problemi, tako na delavskem polju, kakor v šolstvu, so zgrešeni za delegate drugotnega pomena. Res da so jih nakazali, a kot je bilo zaslediti v časopisju, je pri referatih bolj zanimala idejna plast, kot pa reševanje teh konkretnih problemov.

In vendar so ti problemi bistvo krize izbrakirane vidika. Problem brezposelnih, npr. Nevenka Lolič iz Banjaluke je onozorila da se na tem področju položaj slabša: v začetku leta je bilo med 289.500 nezaposlenimi nad dve tretjine mladih ljudi.

Kar se šolstva tiče, je Dioko Petković ugotavljal: „V osnovni šoli se začne, v obdobju srednjega šolanja pa se v veliki meri že končuje selekcija mlade generacije, ne po sposobnosti, temveč po materialnem položaju staršev.“

In še o šolstvu in vzgoji. Ivan Dolničar je, ko je govoril o urjenju mladine za „ljudski odpor“ v primeru tuje invazije priznal: „Kljub velikemu povečanju števila otrok in mladine na

večanskih pravic, Vida Tomšičeva, kako februarja 1944 piše pismo vsem Borcem, komandantom in političnim delavcem brigade Toneta Tomšiča, res prav z žensko nežno humanostjo: „Vidiš fašista: bij! — Glej izdajalca: bij! Kolji! — Nemška kolona: bij! Kolji! dokler ne bo naša sveta zemlja svobodna te golazni...“

Če pri tem vemo, da je „fašist“ sleherni — po besedah angleškega laborista Atleaja, ki „ni komunist“, da so „izdajalci“ — slovenski protikomunisti, in da „golazen“ gotovo ni epitetov za človeško dostojanstvo, se nam leporečnje na proslavi pokaže v drugačni podobi. Če napadaš v imenu „marksizma-leninizma ali celo neostalinizma“, brez ozira na „človečanske pravice“, si „plemenit maščevalec“; če se braniš — pa četudi v skladu z mednarodnimi dogovori, si kulturni barbar. Sicer pa služi Deklaracija o človeških pravicah za pozabo lastne polpreteklosti, ter obsodbe nasprotnikove sposobnosti, za domače potrebe pa seveda ni uporabljiva. T. D.

Trdni temelji in jasni cilji

Prav na današnji dan pred 25 leti je bil prvi in ustanovni občni zbor Društva Slovencev, ki se sedaj imenuje Zedinjena Slovenija. Okolnosti, v katerih se je vršil ta prvi občni zbor demokratičnih protikomunističnih Slovencev v Argentini, so bile tako izredne, da jih razumejo in pravilno ocenijo le tisti, ki so tisto dobo doživeli.

Pri razmišljanju, kako je društvo obstalo 25 let in ni usahnilo, niti se cepilo, pridemo do zaključka: Društvo je bilo zgrajeno na dveh trdnih temeljih: krščanstvo in slovenstvo. Član Društva je mogel biti vsak slovenski begunec, ki je priznaval slovenstvo kot vrednoto in dobrino. Ni bilo važno, kakšni so pogledi posameznika na preteklost ali bodočnost. Važno je priznanje slovenske narodnostne samobitnosti. Drug temelj, na katerem je slovelo Društvo Slovencev, je bilo krščanstvo. Materialistično pojmovanje življenja v odnosu do posameznika, družine in do naroda je Slovincem prineslo toliko gorja in trpljenja, da so bili trdno prepričani, da mora vsaka organizacijska zgradba v novem svetu temeljiti na krščanskem pojmovanju življenja, ki edino more prinesiti srečo posamezniku, družini in družbi.

Poleg trdnih temeljev slovenstva in krščanstva pa je imelo Društvo Slovencev že v začetku postavljen jasen cilj: ko bo rešeno begunsko vprašanje, graditi slovensko izseljensko stavbo na vzgojnem, kulturnem in gospodarskem področju. Danes bi rekli: postavljeni cilj je bil graditi Slovenijo v svetu.

Svobodna Slovenija je vseh 25 let zvesto in skrbno spremljala delo Društva Slovencev. Z veseljem je poročala o požrtvovalnem delu odbornikov in članov in o doseženih uspehih.

Ko izrekamo ob 25 letnem jubileju osrednji in predstavniški organizaciji Slovencev v Argentini naše čestitke, poudarjamo obenem naše globoko prepričanje, da bo Zedinjena Slovenija dočkala tudi zlati jubilej, če bo trdno stala na temeljih, ki so bili postavljeni pred 25 leti, da bo pri svojem delu vedno in dosledno gledala na svoj cilj in da bo njeno delo vedno spremljal idealizem, ki je najmočnejša gonilna sila pri vsem javnem delu in še prav posebej pri graditvi Slovenije v svetu.

SVOBODNA SLOVENIJA

vseh stopnjah šolanja, je namreč v nekaterih delih države za zdaj še veliko otrok, ki niso zajeti v osnovno šolanje, ali ki končajo samo štiri razrede osnovne šole.“ Ob tem je bila tudi zanimiva ugotovitev, da je 5,7 odstotkov mladih v Jugoslaviji še vedno nepismenih (v Sloveniji 4%, v Kosovu 19%).

Kljub vsem tem jasno nakazanim problemom, je Krsto Avramović, član izvršnega biroja Zveze Komunistov, govoril o reformi šolskega sistema le z ideološkega vidika: „Vsestransko urednjevanje marksistične ideje vloge šole — od osnovne šole do univerze — je še posebej pomemben pogoj in torišče boja za socialistično usmerjenost mladega rodu.“ V tej zvezi je Krsto Avramović pripomnil, da „še ni enotne akcije vseh

komunistov, zlasti še tistih ne šolah, da bi marksizem prevladal ne le kot dodatni predmet, marveč kot temelj učne vsebine in vzgoje, kot merilo spoznavanja stvari, kot nadvlada socialistične samoupravne šole nad meščansko. Pri tem, da mora šola postati eno najvažnejših mest socialistične vzgoje mladine, imajo posebno odgovorno vlogo učitelji.“

STARA PESEM Z NOVIMI BESEDAMI

Na 3. konferenci je bilo slišati še nekatere jasne besede. Tako o problemu mladih delavcev, kot o študentskem problemu. Pri vseh je prišla na dan ugo-

(Nadaljevanje na str. 2)

Mladim Kristusa oznanjati v jeziku mladih

OB LJUBLJANSKI POLNOČNICI

Za razloček od drugih naših župnij v stolnici in pri frančiškanih v Ljubljani že nekaj let s tesnobo pričakujejo polnočnice. V tej osrednji ljubljanski cerkvi prihaja tedaj zelo mnogo fantov in deklet, ki ne vedo, s čim bi se med bogoslužjem zaposlili. Zato je prihajalo do neredov, glasnega govorjenja, kajenja. Velika večina ni prihajala z namenom, da bi molila, toda gneča in daljši obredi, ki jih niso razumeli, so naredili svoje. Kaj storiti?

Župnijski svet stolnice župnije je o tem že dalj časa razmišljal. Govorili so o možnosti, da bi polnočnico predstavili na deseto uro zvečer, da bi uvedli vstopnice itd. Končno so se odločili, naj polnočnica ostane ob svoji uri in da je treba odpreti cerkev vsem, razen preveč očitnim kalilcem miru. Treba je vse te mlade ljudi, od katerih se vsaj del šteje za neverne, sprejeti medse, jih ljubiti, potrpeti z njimi, kolikor bi se vedli drugače, kakor je navada v cerkvi. Dajmo jim občutek, da so dobrodošli gostje.

Študentje so tem mladim ljudem, ki sestavljajo tri četrtine obiskovalcev polnočnice, gotovo najbližji. Zato je stolniška veroučna skupina prevzela pripravo polnočnice. Pripravili so enourni program pod naslovom OD NESMISLA K SMISLU. V prvem delu so pokazali, kako tempo današnjega življenja peha človeka proč od samega sebe. Človek postaja vedno manj človek. V drugem delu je prišla najprej na vrsto pripoved iz dnevnika študenta. Tu se je že odkrival pogled na življenje s stališča krščanskega upanja. Recitacije, glasba, odlomki iz evangelija so prisotne seznanjali z obema pogledoma sveta. Nesmisel se izžublja, dočim Kristus odrešuje

svet tudi danes in le v Njem je smisel življenja.

Vtise udeležencev je zbrala stolna veroučna skupina s posebno anketo. Ta bo pokazala, kaj te mlade ljudi vleče k polnočnici. Koliko je med njimi takšnih, ki se ne štejejo med vernike. Morda jih vleče radovednost, solidarnost s kolegi, ki so jih posebej vabili, iskanje smisla življenja. Beg od hrupnega sodobnega življenja v božično idilo jaslic. Izsledki bodo gotovo zanimivi in bomo o njih pisali. Ljubljanska „Družina“ poroča, da je bilo v primeri s prejšnjimi leti v stolnici mnogo mirnejše. Poslušalci so z zanimanjem sledili programu. K temu je pripomogla tudi pismena razlaga, ki jo je vsak obiskovalec dobil v roke. Študentom stolne veroučne skupine so se mnogi kolegi na fakultetah zahvalili za trud, ki so ga vložili v pripravo te polnočnice.

Oznanjati evangelij mladim ljudem „v njihovem jeziku“ ni lahka naloga. Ne da bi se spuščali v podrobnejšo oceno posameznih točk, je treba zapisati, da je stolna župnija v Ljubljani za letošnjo polnočnico to nalogo dobro opravila in pokazala pot drugim župnijam, kjer imajo pri polnočnici podobno „občinstvo“ ko v stolnici.

Soglašamo z mislijo enega od študentov, ki so vložili mnogo truda za letošnjo polnočnico: „Odgovorni smo za nevero naših bližnjih, zato iščimo poti do njih, pokažimo jim, da je med nami lepo, ker hočemo živeti po Kristusovem evangeliju, in da jih imamo radi, čeprav mislijo drugače kakor mi. Izkoristimo vsako priložnost za ta namen, in če se ta priložnost pokaže na božič, naj nam ne bo žal žrtvovati naše polnočnice.“

MIR V VIETNAMU

V OSTALI INDOKINI NE BO MIRU

Minuli teden je bil teden hitrih odločitev in priprav na mir v Vietnamu.

Severnoameriški predsednik Nixon je ukazal ustaviti letalsko in topovsko bombardiranje Severnega Vietnama in miniranje njegovih obal. Njegov zunanje-politični svetovalec Kissinger se je vrnil v Pariz na razgovore s severno-vietnamsko delegacijo, ameriški general Haig pa je odletel v Saigon na razgovore z južnovietnamskim predsednikom Van Thieu-jem.

V sredo pa je Nixon objavil, da je bil v Parizu doseženo soglasje in da bo mirovna pogodba s Hanojem podpisana v soboto, 27. januarja.

Južnovietnamsko časopisje pravi, da bo mir možen, če je Hanoj pristal na „dejstvo dveh Vietnamov: na Vietnam severno in na Vietnam južno od 17. vzporednika“. Ta naj bi bil „začasna demarkacijska črta v vojaškem pomenu besede.“

General Haig je iz Saigona odletel tudi v Laos, Kambodžo in Tajsko, kjer je tamkajšnje vlade obvestil o napredku mirovnih pogajanj v Vietnamu. Ko-

munistična gverila, ki jo podpira Hanoj, nastopa, kakor je znano, tudi v teh treh indokitajskih državah.

V zvezi z razvojem v Kambodži, Laosu in Tajski opazovalci ugotavljajo, da po sklenitvi miru v Vietnamu gverilskega delovanja v teh državah ne bo konec, temveč bo verjetno še naraslo.

V potrditev tega mnenja jim služi izjava komunističnega kamboškega princa Sihanouka, ki jo je te dni dal v Peking, kamor se je zatekel v varstvo leta 1970, ko ga je sedanja vojaška vlada odstavila, ker je vodil državo v komunistične vode. Sihanouk se zadržuje v poslopju bivšega francoskega konzulata v Pekingu ter je izjavil, da bo „vojna v Kambodži trajala tudi še po podpisu miru v Vietnamu. Za Kambodžo ne moremo sprejeti premirja, ker je naš politični problem drugačen, kakor vietnamski“. Izjavil je zadovoljstvo nad mirom v Vietnamu, „ker bo prenehalo tudi ameriško bombardiranje naših postojank v Kambodži“. Boj v Kambodži pa da bo trajal naprej, „kar v Kambodži ni mogoče potegniti črte med severno in južno Kambodžo.“

Nixon spet prisegel

ZDAJ SE VEDNO NA BRANIKU MIRU

Severnoameriški predsednik Richard Nixon je v soboto, 20. t. m. nastopil svojo novo štiriletno predsedniško dobo v Washingtonu.

V svojem nastopnem govoru, ki ga je prenašala televizija po vsem svetu, Nixon ni direktno omenil ne Južne Amerike, ne Evrope in ne drugih delov sveta ali ameriških zaveznikov kjer koli, dasi se je posredno dotaknil severno-ameriških odnosov z njimi.

„Smo pred vrati nove dobe miru“, je izjavil Nixon, „in osnovno vprašanje je sedaj, vedeti kako bomo ta mir izkoristili. Mir, ki ga nameravamo doseči, ni slaboten mir, ki naj bi bil samo premirje med vojnami, temveč mir, ki naj preživi tudi bodoče generacije človeštva.“

Glede notranjepolitičnih in družbenih problemov, ki jih preživljajo ZDA, je Nixon izjavil: „Vsakokrat, ko bo vlada morala nastopiti, bo to storila pogumno in bo prav tako pogumno vodila državo“. Dodal pa je, da ne obljublja, da bi „vlada mogla hitro rešiti sleherni problem“.

V govoru je nadalje poudaril, da bodo ZDA sicer še vedno belele nad zaščito svobode v svetu, toda pozval je vse države in narode sveta, naj tudi oni storijo vse, da si svobodo ohranijo sami. „Izpolnili bomo svojo dolžnost v obrambi miru in svobode v svetu, toda pričakujemo, da bodo to storili tudi

drugi“, je poudaril Nixon. Prepričan je, kakor je izjavil v svojem govoru, da bo „leto 1972 šlo v zgodovino kot leto, ko se je po drugi svetovni vojni največ storilo za dosego trajnega miru.“

Tajni britanski dokumenti o izročanju ujetnikov in beguncev

Svernoameriški tednik „Sunday Oklahoman“, ki izhaja, kakor že ime pove, v Oklahoma City v državi Oklahoma, je objavil, da je dobil od nekega bivšega političnega svetovaleca Bele hiše tajne britanske dokumente, iz katerih je razvidna „zavezniška sokrivda“ za smrti tisočev vojnih ujetnikov in beguncev po drugi svetovni vojni, ki so bili izročeni sovjetom.

„Sunday Oklahoman“ je minulo nedeljo, 21. t. m., objavil izvlečke iz deset strani obsegajočega poročila britanske vojske o repatriaciji ruskih ujetnikov, ki so se borili z nemško vojsko v drugi svetovni vojni. Rusi, ki so bili po poročilu dokumenta nameščeni v taborišču v Riccione v Italiji, katerega je upravljala britanska vojska, so bili vrnjeni sovjetski Rdeči armadi leta 1947.

Iz nobenega izvlečka, natisnjenega v tedniku, sicer direktno ne izhaja, da bi bili vrnjeni ujetniki ali begunci dejansko poslani v smrt, je pa iz enega objavljenega odstavka razvidno, da je

Mednarodni teden

Bivši severnoameriški predsednik Lyndon Johnson je minuli ponedeljek umrl zadet od kapi. Dočakal je komaj 64 let. Pred desetimi leti je zasedel predsedniški stol v Beli hiši po uboju tedanjega predsednika Kennedyja.

Čilski komunistični diktator Allende je vključil v delo svoje vlade spet več čilskih častnikov ter je zlasti kontroliral nad čilskim gospodarstvom prepustil vojski. Allende hoče čilsko vojsko čim bolj zaplesti v delovanje svoje vlade in ji tako onemogočiti sleherni morebitni nastop proti njemu. Allende tudi skuša na ta način poglobiti prepad med vojsko in krščanskodemokratsko opozicijo.

Kitajski vladni predsednik Čuenlai je izjavil, da je prav, da Japonska ostane še naprej v zavezništvu z ZDA, ker postaja ZSSR nevarnejša veselila za Azijo kakor so ZDA. Čuenlai je s to izjavo močno prizadel japonske komuniste, ki so doslej vztrajno zahtevali odpoved japonskega zavezništva z ZDA.

Zahodnonemški kancler Willy Brandt je minuli četrtek, 18. t. m., uradno začel svojo drugo predsedniško dobo ter je v govoru v parlamentu v Bonnu poudarjal dobro sosedstvo z evropskimi državami in napovedal še več „družbene enakosti“ v Zahodni Nemčiji.

Brazilska elektrarna, ki jo bodo Brazilci zgradili blizu slapov Igazu pri Sete Quedas, najkasneje do 1982, bo proizvajala 11 milijonov kilowatov električne energije, se pravi sedemkrat več kakor argentinska elektrarna pri Chocoma. Sete Quedas bo največja elektrarna na svetu.

britanska poveljstvo vedelo, da vrnjence končno čaka likvidacija. Zadevni odstavek glasi:

„Zadeva postopanja z Rusi in nastavljanja jim pasti, da bi se med zasliševanja ujeli z izjavo, da so dejansko sovjetski državljani, bili pa so člani Wehrmachta, je bila izredno neprijetna za slehernega, ki je vedel, da bo večina teh ljudi prej ali slej poslana v uničenje in to zaradi njihove iskrenosti (ali naivnosti), da so izpovedali, da so bili vojaki (in kot taki določeni za repatriacijo) in ne navadni civilisti“.

V zvezi s tem dokumentom se nam vsiljuje misel, da bi bila dolžnost kogar koli naših zdomecev, ki imajo možnost dostopa do podobnih dokumentov, ki so sedaj že na razpolago na določenih britanskih in ameriških ustanovah, da iz teh do dna preiščejo zadevo vrnitve slovenske narodne vojske iz Vetrinja v komunistično Jugoslavijo in njene likvidacije v poletju 1945 v Sloveniji.

Tito namreč ni mogel mladini izreči niti ene same vzpodbudne besede. Delegate je mogel le karati, ker je bilo v razpravi „premalo konkretnih besed o določenih odporih, s katerimi se še srečuje zveza komunistov, ko se trudi za hitrejšo ideološko in organizacijsko okrepitev.“ Titova zahteva po „akciji izpolnjevanju dolžnosti“ ter „učinkovitejši organizaciji mladih“ so padle v prazno. Tito je grozil tudi z izobčenjem: „Pokazalo se je namreč, da je nekatere čas prehitel, ali pa so jih razna osebna hotenja, materialni in drugi razlogi spravili v tak položaj, da ne morejo več biti člani partije. Takih ljudi se moramo znebiti in ustvariti trdno organizacijo.“ Končni Titov izraz, da „bo ta konferenca imela „zgodovinski pomen“ je izzvenel kaj smešno.

Ko je Živko Pregl v ljubljanskem „Delu“ ocenjeval delo konference, se je klavrno pohvalil, da „nobenih fraz in parol ni bilo slišati“. Da, partija je zašla že tako daleč, da ji je, v pridobivanju mladine, zmanjkalo celo visokodolžnih fraz. Položaj v katerem se nahajajo mladi delavci in študirajoča mladina v domovini, temna bodočnost, ki se jim odpira pod okovi komunističnega režima, postavlja sproti na laž vse partijske parole. Tisti maloštevilni resni glasovi, ki zahtevajo rešitev konkretnih problemov, utonejo v morju besedičenja o „socializmu“ in „samoupravljanju“.

Nobenih fraz in parol ni bilo slišati. Partija je, nasproti mladini, ostala še brez tega, zadnjega sredstva pridobivanja.

Los entretelones de la violencia

Una vez más nos hemos sentido conmocionados ante el asesinato de dos argentinos, de dos hombres relacionados con el quehacer gremial y político del país: Julián Moreno, dirigente metalúrgico y candidato a diputado nacional, y Leopoldo Deheza, su hombre de confianza.

Y una vez más el repudio contra la violencia y todas sus consecuencias nefastas fue casi general.

Mucho se ha dicho ya acerca de la importancia de considerar a la violencia no como un hecho aislado, fruto de los impulsos sanguinarios de individuos y grupos, sino como una consecuencia, terrible y repudiable, pero consecuencia al fin de hechos e ideologías más temibles aún.

La repulsi6n que nos producen las acciones de esta naturaleza no nos debe hacer olvidar la necesidad de desentrañar las posibles causas de los acontecimientos y lo que está más allá de ellos.

Es probable que, como ocurrió en otros casos, las verdaderas motivaciones y los verdaderos autores morales jamás sean descubiertos; no obstante, los hechos y su realidad no suelen escapar a la mirada penetrante de la Historia, y las que al presente levantan su mano para atacar, deben saber que toda esa fuerza se volverá contra ellos, aunque hoy permanezcan inmunes en la sombra.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

DOMNEVE IN DEJSTVA

Politično ozračje teh dni je bilo skrajno napeto. Verjetno pa bo višek domnev in ugibanj še stopnjeval te zadnje dni januarja, kajti tvarine je dovolj in politični opazovalci imajo bujno fantazijo. Je pa tudi res, da trenutni politični položaj gotovo ni lahak. Tudi letos, še posebej letos, je znova postavljeno na laž tradicionalno argentinsko „politično poletje“, kjer se „nič ne zgodi“, in lahko vlada in narod mirno počivajo v hudi vročini. Letos je, poleg naravnih, še umetna vročina, ki jo ustvarjajo napeti odnosi med vlado in strankami.

Ti napeti odnosi so prav svojkega značaja. Zadnji teden so se namreč ponovile govorice o namenu vlade, da skupaj s strankami, pred volitvami podpiše „garancijski pakt“. V časopisih je bilo celo brati celoten tekst in posamezne točke, ki naj bi ta pakt sestavljale. Logično je med strankami nastal hud odpor. Vendar je notranji minister dr. Arturo Mor Roig zagotovil, da takega pakta v sferah njegovega ministrstva ne obravnavajo, še manj pripravljajo.

Nemir v strankah je kljub ministrovi izjavi ostal. Nemir pa je, po govorjenju opazovalcev, nastal tudi v vojski sami. Ni tajnost, da vlada in oborožene sile niso zadovoljne z razvojem institucionalnega procesa. Ko se je v ponedeljek 22. predsednik Lanusse vrnil s počitnic v Chapadmalal, je takoj sklical sejo vojaške Junte. Ta seja pa je bila s ponedeljka preložena na sredo. To in še kak hiter vojaški sestanek, je pripomoglo, da so se kot gobe po dežju pojavile napovedi vojaške udara. Napovedi in prerokovanja so to pot presegle vse meje bujne fantazije. Vendar je treba pripomniti, da so taka bujna prerokovanja že nekaterikrat v preteklosti zadel v črno.

NARODNI PROBLEM IN BODOČNOST JUGOSLAVIJE

Pod zgornjim naslovom smo v prejšnji številki našega tednika objavili ponatis „Povzetka, sklepov in izsledkov za bodočnost“ študije, ki jo je za ameriško zunanje ministrstvo pripravila The Rand Corporation.

Zdi se nam primerno posredovati našim bralcem tudi vsebino nekaterih poglavij iz te študije, zlasti zadnjih treh, ki nosijo naslove: sredotežne sile, sredotežne sile in tri perspektive.

Danes podajamo najzanimivejše odstavke iz poglavja „Sredotežne sile“.

Če proces etnične enakosti, taktična uporaba narodnih čustev in razlike v pokrajinskem razvoju težijo k razkroju skupnosti jugoslovanskih narodov, pa jih partija, Ljudska vojska, sindikalne organizacije in materialne prednosti poveže silijo v skupnost.

Komunistična partija se je povzpela na oblast z načrtom, da bi ustvarila en sam jugoslovanski narod, z enotno narodno zavestjo, kakor jo je sama izpovedovala, najprej v podtalnem rovarjenju v dobi med obema vojnama, potem pa v vrenju državljanske vojne. Toda, namesto da bi partija preobrazila jugoslovansko družbo po svoji zamisli, se je zgodilo nasprotno ter je partija polagama postala federacija narodnih partij. V gotovem smislu se je Jugoslavija vrnila v večpartijski sistem, v varianto, ki se je najbolj bojilo na Zahodu: ko se partija istoveti z narodom.

Nezanimanje za centralo

V partiji sami je prišlo polagama tudi do polnega pomanjkanja zanimanja za federalno središče. Tako federalna vlada kakor partijski centralni izvršni odbor sta bila sestavljena iz partijcev nižje vrste. Eden od razlogov

Kljub temu omenimo nekaj dejstev sedanjega stanja in političnega procesa. Najprej: general Lanusse, predsednik države in Junte ter poveljnik vojske ima trenutno za sabo večino vojaških poveljnikov; udar v takem stanju ni mogoč. Še: oborožene sile (vojska, mornarica in letalstvo) ne morejo izpostaviti svojega prestiža s ponovnim državnim udarom; poleg tega so vsi višji poveljniki že izpovedali trdno voljo, da izpeljejo institucionalizacijo in sicer v objavljenem roku (predaja oblasti 25. maja). Nadalje je nesmisel izpeljati državni udar, ko je izid volitev še negotov, a kaže da vsaj ne bo „kategorične“ zmage justicialistov. In za konec: nek tukajšnji tednik je ugotovil, da je udar nemogoč, ker trenutno ni dovolj oboroženega moštva za izvedbo revolucije. Novih rekrutov po čudnem naključju (ali tajnem odloku?) še niso ustrojili v rabi orožja, prejšnje vojaške obveznike pa so vse že odpustili.

Poglejmo na hitro še gremialno polje. Paritarne komisije še vedno niso obrodile zaželenega sadu. Sindikati grozijo s stavkami, ministrstvo za delo miri, a večina delodajalskih zastopnikov se ne vda. Dovolj govora je, da bo vlada kar z dekretom povišala plače za 30 procentov, to je minimum, ki ga delavci sploh morejo sprejeti, ne da bi se hipno razširili hudi socialni nemiri.

In končno: v ponedeljek 22. je bil v Lanusu ubit tajnik avellanedske sekcije metalurgičnega sindikata Julián Moreno in njegov šofer Leopoldo Deheza. Moreno je bil tudi kandidat za narodnega poslanca na listah Justicialistične fronte. Umor, ki ga je izvedla neznana gverilska skupina, je razburil ve peronistične sindikate. Razburil pa je tudi vlado do take mere, da so opazovalci začeli govoriti o „ostavki“ samega predsednika. Nov primer časni-karske fantazije?

Jugoslovanska partija in mladinski problemi

(Nadaljevanje s 1. str.)

tovitev socialnih razlik, da, celo pri zabavah: „Omenil bi tudi nekaj posebnih razvedril potrošniške družbe, ki jih je danes vse več, a so dostopne samo tako imenovanim višjim plastem mladine, tistim, katerih starši so naša, kot kot se včasih reče, družbena smetana. Te tako imenovane višje plasti mladine zahajajo danes v disko-klube, v butike, privoščijo si vse, kar je „navadni“ mladini nedostopno, ker je za take reči treba imati žepnino, ki je skoraj večja od celotnega zasluzka povprečnega mladega delavca.“ (Dr. Stipa Šušar). Bridko priznanje kam je zašel „socialistični“ novi razred.

In poziv h konkretnosti: Reška poslanka Božica Smolčić je dejala, da bi lahko pritegnili večino mladih k ureditvi programa in sklepov ZKJ, če bi od besed prešli k dejanjem, od programov k stvarnim akcijam.

In to je bilo tudi vse. Sledili so referati o samoupravljanju, in o tem, kako v ta sistem pritegniti mladino. A bili so referati natrpni praznih besed, težkega izrazoslovja, nejasnih ciljev, ki mladino morejo le odbijati:

„Mobilizacija mladine za ta epohalni koncept samoupravne družbe mora sovpadati s stališčem ZK, da naj mladina iz kritičnega medija preraste v kritični agens in anticipator sprememb družbene gibanja in dogajanja v funkcionalnem svetu delanja in odločanja.“ (Vladimir Obradović)

In priznanje da se mladina partiji vedno bolj upira:

„Zaradi nerazvitih samoupravnih družbenih odnosov v mnogih okoljih veliki deli mladine niso vključeni v procese samoupravne odločanja. Odpori zoper samoupravljanje in zastoji v njem, krhanje razrednih meril v politiki in praksi ZK so povzročili omahovanje tudi med mladino. V takšnih razmerih se je tudi v vrstah mladih začel krepiti vpliv ideologij ki so navzkriž z ZK.“ (Krstja Avramović)

Na bolj konkretnem področju: „Mladi delavci zdaj pogumneje in docela odločno izražajo nezadovoljstvo, ker številnih vprašanj delavske mladine ne rešujemo hitreje.“ (Radislav Cvetković)

Glede izobraževanja pa „še vedno se na razne načine kažejo odpori marksistične naravi visokega šolstva in nemarksistična in drobnoburžoazna gledišča o vzgajanju strokovnjakov.“ (Slavko Gerić)

BREZ PAROL

Kakor se je tretja konferenca začela v nekem duhu optimizma raznih partijskih delegatov, tako je pesimizem začel prevladavati s tekomo konferenco. Ni bilo mogoče zakriti poraznega vzdušja, v katerem so odhajali zlasti nekateri mlajši delegati. Tega vtisa poraza ni mogel omiliti niti Titov govor na zaključnem zasedanju. Še več, govor maršala je ta vtis še povečal.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Rektor univerze prof. dr. inž. Marjan Gruđen je 15. decembra izročil odlikovanja trem univerzitetnim profesorjem ob njihovem visokem življenjskem jubileju za njihovo znanstveno in pedagoško delo na področju prava. Odlikovanci so: dr. Lad Vavpetič, dr. Alojzij Finžgar in dr. Ivan Tomšič.

KAMNIK — S celovečernim koncertom so 15. decembra proslavili 90-letnico pevske dejavnosti prvega slovenskega pevskega društva — Lire iz Kamnika. Čeprav kamniška Lira ni najstarejši pevski zbor, je pa najstarejše slovensko pevsko društvo, ki nepretrgoma deluje že 90 let. Kvaliteta petja se je vedno zboljševala in da je res na dostojni višini dokazujejo sledeča priznanja: drugo mesto v Arezzu leta 1965, prvo mesto na radijskem tekmovanju pevskih zborov Slovenije leta 1971, srebrna plaketa mesta Maribor iz leta 1972 in še Gallusova plaketa, ki jo je prejel na jubilejnim koncertu. Zbor je v zadnjih letih napravil tudi koncertne turneje po Nižozemski, ZR Nemčiji, Švici in Poljski. Dosegel je ugodne strokovne ocene tudi na teh mednarodnih turnejah. Dirigent zbora je Samo Vremšak.

LJUBLJANA — V prvi polovici decembra je gostoval v Ljubljani svetovno znani violinski mojster David Ojstrah. Izvajal je Mozartov koncert za violino in orkester. Spremljal ga je orkester ljubljanske filharmonije pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta. Umetnik Ojstrah je dosegel velik uspeh in kritika poudarja, da je njegova igra tehnično nenadkriljiva in da je odkrila „tisto lepoto Mozartove glasbe“ ki jo običajno komaj slutimo. Po mnenju kritike David Ojstrah kot umetnik v tej dobi nima para.

LJUBLJANA — V Sloveniji je bilo v letu 1972 blokiranih nad 130 gospodarskih računov. Sanacijski postopek je predviden za 70 podjetij, ki zaposlujejo 31.000 delavcev ali 6% zaposlenih v republiki. V letu 1971 so znašale zgube podjetij 141 milijonov dinarjev. V prvih 9 mesecih leta 1972 pa 4204 milijonov dinarjev. Zakonsko določilo o znižanju osebnih dohodkov bi moralo zaradi blokiranih računov prizadeti 60.000 zaposlenih ali 12% vseh delavcev v Sloveniji; od tega 45.000 v industriji in rudarstvu.

LJUBLJANA — V začetku tega meseca je zvezni zavod za statistiko objavil uradne številke o popisu prebivalstva, ki je bil 31. marca 1971 v Jugoslaviji. V vsej državi je bilo tedaj 20.522.972 prebivalcev. Od teh jih je živel v Sloveniji 1.727.137, kar je

8,5% več kot ob popisu leta 1961. Od tega je bilo 1.624.029 Slovencev ali 94,3%. Število pripadnikov drugih narodov in narodnosti pa je znašalo 103.108 ali 5,7% vsega prebivalstva Slovenije. Od pripadnikov drugih narodnosti je bilo v Sloveniji največ Hrvatov in sicer 42.657, Srbov: 20.521, Madžarov: 9.785, Italijanov: 3001, Črnogorcev: 1978; Makedoncev: 1613, muslimanov 3231, Albancev: 1281, jugoslovanov kot narodnosti 6744, Turkov 53, Slovakov 85, Romunov 43, Bolgarov 139, Čehov 445, Rusinov 66, Avstrijcev 278, Nemcev 422, Grkov 24, Židov 72, Poljakov 194, Rusov 302, Ukrajincev 143, Vlahov 5.

LJUBLJANA — Z novim letom je verski list „Družina“ začel izhajati kot tednik. Dotlej je bralce obiskoval štirinajstredno. Uredništvo je to spremembo razložilo kot odgovor na „željo, da bi bolje služili Cerкви na Slovenskem. Vsakdo ji mora služiti na svoj način, mi na primer tako, da obveščamo in oblikujemo javno mnenje. Kot tednik bomo to nalogo mogli bolje opravljati, ker bodo naše informacije bolj sveže in zato tudi bolj aktualne.“ Uredništvo tudi objavlja, da bo obseg vsake številke nekoliko manjši kot doslej, bo pa zato bolj na tekočem z novicami iz življenja Cerkve doma in po svetu. Uredništvo v potrdilo svojega stališča še dodaja, da „obveščevnost gotovo spada med zelo važne odlike sodobnega kristjana“.

LJUBLJANA — Alojzija Minodraš r. Zajc; Anica Juvanc, up.; Robert Parutzky; Bogdan Zagar, gozd. inž.; Anton Kovačič, vodja kontr. službe, Albert Komac, cest. delov.; Marija Labernik r. Jenko (93), vdova po nauč.; Marija Novak, uč. c. p.; Katarina Lapajne r. Meissner; Franjo Repše; Marija Šimenc r. Pokovec.

RAZNI KRAJI — Martin Picelj, Vavta vas; Franciška Anžič r. Jeriha (81), up.; Zador; Franc Zabret (88), bivši blejski župnik-biseromašnik, Dom počitka v Salzburgu; Andrej Perko (88), pos., Dravlje; Franc Cimperman, Rob; Ivan Klun (86), lastnik toplic, Bušeca vas; Josip Pogačar (80), koroški borec, Split; Antonija Vidmar r. Sever, Vič; Marija Urbančič, Sentvid pri Stični; Jože Vehovec, Polje-Slape; Anton Zavodnik, ključavničar, Boštanj; Anka Svečnik, Laško; Erna Sajovic r. Foršek, Novo mesto; Mara Ostan r. Mikič, Gornja Radgona; Karel Kus, Štepanja vas; Inž. Milan Volovšek (27), Marko Volovšek (5), Saška Volovšek (1), Velenje (vsi trije umrli ob prom. nesreči); Franc Pahor, Šempeter pri Gorici; Rudolf Winter, pos., škofja Loka; Anton Kablar (78), up. in Maistrov borec, Brezovica pri Ljubljani; Jera Jager r. Kregar (81), Dobrunje; Peter Podboršek, str. ključ., Smednik; Anka Dolinar r. Pinsel, Velenje; Marija Gluhak r. Herman, Zagarje.

Strah pred vojaško diktaturo

Ker je Ljudska vojska hrbtnica federacije in je tako srbska in črnogorska po svojem sestavu, so severnjaki po letu 1966 začeli zahtevati kot protitež ustanovitev krajevnih, od republik kontroliranih vojaških sil, s čimer naj bi tudi celotna vojska sčasoma dobila republiški značaj. Revizionisti na splošno in severnjaki posebej, so se začeli bati vzpostavitve prave vojaške diktature, ki bi lahko odstranila razne že pridobljene reforme in potisnila ali pa vsaj poskušala potisniti državo nazaj v centralizirano gospodarstvo, v monolitno partijo in prisilila novo investiranje na jug. Strah je bil toliko večji zaradi etnične sestave častniškega kadra vojske. Zahteve po organiziranju republiških vojaških kadrov in milice, ki so bile zlasti močne v severnem delu države, so bile istočasno tudi grožnja državljske vojske proti južnjakom. Zahtevali so tudi določitev etnične ključa, po katerem naj se gradi celoten častniški kader in vrhovno poveljstvo vojske, in ki bi bil nekakšno jamstvo proti vojaški zaroti. Te zahteve severnjakov in revizionistov dokazujejo važnost Ljudske vojske v federalni strukturi države, dasi tudi moči republiških vojaških kadrov in milice v celotnem obrambnem sistemu države ni zanemarjati.

Vpliv sindikatov

V zadnjem času se je pojavil še tretji sredotečni faktor — federalna sindikalna organizacija. Sindikati so, kakor kaže, podlegli republiškem partikularizmu in narodnim posebnostim v veliko manjši meri kakor druge množične organizacije. Kot predstavniki ne-

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Poroka: V soboto, 20. t. m., sta se v Catedrali Nuestra Señora de la Paz v Lomas de Zamora poročila gđ. Lidia Amedeo ter Ivan Brolih. Za pričji sta bila ga. Marija Brolih in Alberto Luis Amedeo. Mladim zakoncem naše iskrene čestitke.

SAN JUSTO

Kronika iz „Našega doma“

Življenje v „Našem domu“ je bilo v pravkar minulemu letu izredno razgibano. Vsi odseki Doma so bili zelo aktivni, k čemur je v veliki meri pripomogla medsebojna povezanost in soglasje tudi v precejnih zadevah, ki jih je modro in v vsestransko dobrobit reševal in rešil glavni odbor.

Največ pažnje in vzajemne pomoči zlasti v kulturnem udejstvovanju je bila deležna naša mnogoštevilna mladina, ki je v pretekli sezoni s svojimi spontanimi nastopi dokazala, da v srcih nje odganja bil tistega pravega idealizma, katerega so nje starši prinesli iz nepozabne domovine. To pa je tisto prijetno božanje okrog srca, ki ga staršem v zahvalo za trud pri gradnji Doma daje mladina, ki se danes zaveda, da ji Dom nudi pravilne napotke za življenje, ter ji je — smelo trditi — „Naš dom“ že prirastel k srcu. V dokaz temu, sledi primer:

Iz delovanja v Domu poznana gđ. Lučka Radoševa je pred leti odšla študirat v U. S. A. na čikaško univerzo. Pred dobrim mesecem se je vrnila na krajše počitnice. Prvi večer prihoda in potem večkrat tedensko je prišla v „Naš dom“, da, kot je dejala: „uteši večletno hrepenenje po prijetnem in zdravem družabnem življenju, ki ga Dom nudi vsakomur in ga mnogi Slovenci v svetu pogrešajo.“ Ob zopetnem slovesu pa je izjavila: „Dolgačas mi bo po „Našem domu“!“ Marsikateri sanjuški Sloven-

nec, ki je včeraj pesimistično gledal na bodoče življenje v „Našem domu“, danes trezno in z vsem optimizmom izjavlja: „Saj jih je več, kot je bilo nas ob ustanavljanju! In se zdi, da so še bolj vneti kot mi!“ — nekoliko se zamislimo ob tem!

K utrjevanju medsebojnega prijateljstva je bilo vloženo v preteklem letu mnogo truda. Najbolj uspešen način za doseg tega si bile prav gotovo skrbno pripravljene članske večerje. Tudi za slovo od preteklega leta je odbor namesto Silvestrovanja, ki v Argentini tudi med Slovenci vsebolj postaja družinski praznik, pripravil na predzadnji dan leta posebno večerjo z večkratnim pomenom in sicer: v slovo od l. 1972, za vstop v novo leto, v zahvalo mladini za letošnji trud pri nastopih ter za vsestransko povezanost in družabnost. Udeležba s strani mladine in starejših je bila tokrat res zavidljiva, saj so bili zasedeni vsi spodnji prostori Doma.

Med večerjo je spregovoril vsem zbranim predsednik Stanko Mustar ter se v izbranih besedah zahvalil za delo, ki so ga preteklega leta v okvirju „Našega doma“ opravili za skupno dobro ter voščil uspehov polno novo leto.

Po predsednikovem voščilu se je razvil prijeten družabni del večerje z zelo posrečenim nastopom „amerikanskega kranjskega Janeza“ v minijaturni obliki, kateri si je privoščil z zbadljivo, a vsekakor šaljivo besedo marsikoga, ki mu pa seveda ni zameril. Nasprotno! Še celo ploskal mu je. A vendarle bi raje videl, da bi si „Janez“ koga drugega „izposodil“. „Zamerikanziranega Janeza“ namen pa je bil le ta, da spravi vse navzoče v dobro voljo in da privabi iz njih čim več smeha. In to mu je stoočstno uspelo.

V takem prijetnem in prijateljskem razpoloženju so Sanjuščani zaključili minulo leto s sklepom, da bodo v letu 1973 še bolj poprijeli za delo v „Našem domu“!

Drugo pismo iz Počitniškega doma

ŠTIRI PRIREDITVE V 14 DNEVIH!

Dragi gospod urednik!

Teško boste verjeli, da je otroška počitniška kolonija v Počitniškem domu dr. Hanželiča v 14 dnevih pripravila kar štiri prireditve. S tako pridnostjo se ne morejo ponašati niti najbolj agilni slovenski domovi. Seveda je treba takoj naglasiti, da je vse te prireditve pripravila, naštudirala in tudi režirala neutrudljiva gđ. Anica Šemrov s pomočjo ostalih članov in članic vodstva kolonije (g. Franca Vitriha, gđ. Renate Sušnik, gđ. Ivanke Makovec, gđ. Mirjam Klemenc in g. Gregorja Batagelja). Mislim, da je prav, da so te prireditve vsaj na kratko popisane v Svobodni Sloveniji, ki je najtočnejša kronika slovenskega življenja v Argentini.

Na večer pred novim letom nam je kolonija pripravila drugi božični večer. Skupina angelčkov je zarajala v čast novorojenemu detetu in zapela „In po-

vedat smo prišli“. Mladina je nato v zboru podala Kuncičevo „Novo leto“. Sledil je prikaz novega koledarja in letnih časov. Za sklep pa je mladina zapela znano staro slovensko kolednico „Staro leto je minilo, novo nam je nastopilo“.

Na tretji božični večer, t. j. na večer pred sv. Tremi kralji, nas je mladina zopet razveselila z lepo akademijo, ki je imela na sporedu mnogo pevskih točk in deklamacij, telovadni nastop najmlajših fantov (Naša četica koraka) in simbolično vajo deklet na pesem „Bodi zdrava, domovina“.

Nekaj dni nato — 10. januarja — pa smo bili povabljeni na gledališko predstavo. Gđ. Anica je pripravila pevsko igro „Kresniček“, ki jo je napisal Radovan Gobec in je bila že pred več leti izvajana na ciudadelskem odru. V najkrajšem času je gđ. Anica pri-

(Nadaljevanje na str. 4)

Vsak teden ena

NA TRGU

Dragotin Kette

Noč trudna
molči
nezamudna
beži
čez mestni trg luna sanjava.

Vse v mraku
mirno,
na vodnjaku
samo
tih veter z vodo poigrava.

Vodice
šume
in rosice
prše
brez konca v broneno kotanja;
brezdanj je
ta vir,
šepetanje,
nemir
brezkončna, kot misli so nanjo.

Pa bliži
ni cest
ah, v Elizij
do zvezd
ne morete kaplje šumeče;
in smeje
želje
do Angele
moje
hitite zaman hrepeneče...

Nač trudna
molyči,
nezamudna
beži
čez mestni trg luna sanjava,
in ruši
pokoj
moji duši
nocoj
brezskrbno pa ljubica spava.

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

22. januarja 1953. — šte. 4.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Povsod so jim na poti: Da se lahko preživljajo, so morale nekatere sestre iz uršulinskega samostana v škofji Loki vstopiti v službo v Loškem muzeju, pri podružnici Narodne banke, na ekspozituri socialnega zavarovanja in drugod. Da ne bi bilo za komuniste prevelikega „porjšanja“, so bile oblečene v civilne obleke. Pa se je kljub temu obregnil nekdo pod šifro „Ločani“ v „Slovenskem poročevalcu“ ob te sestre in zahteva, da bi bil čas, „da ustanove ki zaposlujejo te sestre, najdejo za potrebno, da pred imenovane postavijo, naj ali zapuste samostan, ali pa javne službe, kajti dvoličnežev ne maramo“.

posrednih delavskih interesov so sindikati najvažnejši glasniki samoupravljanja, tega psevdonima za delavsko kontrolo podjetij in tovarn in za demokratizacijo jugoslovanske družbe na splošno. Z zatonom marksizma-leninizma je samoupravljanje dejansko postalo ideološka zastava režima samega. Drugi kongres jugoslovanskih samoupravljalcev je bil v večnarodnem mestu Sarajevu leta 1971, štirinajst let po prvem, ki je bil v Beogradu. Drugi kongres je jugoslovansko časopisje naznanilo z velikimi fanfarami ter so na njem govorili takšni partijski veljaki kakor sta Tito in Kardelj. Toda kongres ni odobril sindikatov pravice do stavke, dasi so vsi to pričakovali in dasi daje 21. ustavna sprememba sindikatov pravico do sklepanja kolektivnih pogodb. Kongres tudi ni sprejel nobenih sklepov glede pravilne razdelitve dohodka podjetij med plače in investicije. Kljub temu pa je sklicanje kongresa v neki meri okrepilo federalne sile in že dejstvo, da sindikati poudarjajo skupne interese jugoslovanskih delavcev ne glede na njihov narodni izvor, utrjuje ostale federalne ustanove.

Razpad bi godil Moskvi

Tudi drugi širši razlogi govorijo v prid federaciji. Jugoslavija kot taka vsekakor predstavlja veliko večji tržni prostor kakor katera koli njena posamezna republika. Dasi je sama po sebi Jugoslavija majhna država, tudi v obrambnem oziru pomeni več, kakor katera koli njena posamezna republika. V tem oziru je seveda velika nevarnost, in velik združevalni faktor, Sovjetska zveza, za katero večina jugoslovanske elite meni, da hoče in posku-

ša spremeniti politični in vojaški status quo v jugovzhodni Evropi sebi v prid in je istočasno aktivno udeležena pri ščuvanju na razkrojevalne tendence v Jugoslaviji sami. Jasno je, da bi razpad federacije godil sovjetom ter bi zlasti slabotnejše, južne republike dobile velike skušnjave v upanju na nemajhno podporo, če bi se vključile v sovjetski tabor. Državljanji, ki mislijo s svojo glavo, pa primerjajo posledice razpada z dosedanjimi dosežki v federaciji: neodvisnost od Sovjetske zveze in nemajhna vloga v svetovni politiki, finančna in vojaška podpora tako z Zahoda kakor z Vzhoda, kombinacija družbenega lastništva proizvodnih sredstev s tržnim gospodarstvom, hitro naraščanje življenjske ravni in večja stopnja osebne svobode kakor v kateri koli drugi komunistični državi.

Primernost neodvisnosti republik

Za majhne narode in republike, ki sestavljajo jugoslovansko federacijo, je vprašanje, koliko je primerna politična neodvisnost, življenjsko važno.

Sleherna meja med Srbijo in Hrvatsko bi pustila velike manjšine na eni ali na drugi ali na obeh straneh. Bosna, središče bratormorne vojne v letih 1941 do 1944, je takšen mozaik Srbov, Hrvatov in Bosancev, da je nje organiziranje kot separate republike, ki ji ne bi vladal ne Beograd ne Zagreb, nujno za mir v federaciji. Zanimivo je, da so v kritičnih zadevah Bosanci navadno vedno pripravljani na kompromisno rešitev. Srbska manjšina na Hrvaškem vidi v federaciji ustavno garancijo za svoje pravice. Ta manjšina ima v partiji procentualno veliko več članstva kakor Hrvati sami. Toda,

že ko pravimo, da Hrvaške, Bosne in Srbije ni mogoče pravilno razmejiti, trdimo, da ne moremo izločiti dveh tretjin prebivalstva iz federacije.

Tudi drugi narodi stojijo pred zapletenimi problemi. V slučaju razpada bi se Črnogorci verjetno združili s Srbi. Med nedavnimi spori so mnogi Črnogorci ugotovili, da so oni posebne vrste Srbi. In kaj še drugi? Šiptarji bi se lahko združili s svojimi brati v Albaniji, toda bi žrtvovali veliko osebne svobode in gospodarskih možnosti. Prebivalstvo Vojvodine bi bilo razdvojeno med srbsko večino in njenimi zvezami z Beogradom na eni strani in med strahom pred srbsko dominacijo in gospodarskimi interesi s Hrvaško in Slovenijo na drugi strani. Macedonci bi lahko sklenili, da so pravzaprav Bolgari, toda tega se bojijo vsi, ki so javno zagovarjali idejo o macedonski narodnosti. Slovenci radi kažejo na primer Danske. Toda prav tako radi ignorirajo strateški položaj polotoka Jutland, izredno visoko izurjenost Dancov, njihov izredno visok življenjski standard in dejstvo, da se je Danska priključila EFTA-i in da sedaj trka na vrata Skupnega evropskega trga.

Naj bo že tako ali drugače, dejstvo je: čim manjše je ozemlje suverene države, tem manjše so njene možnosti za obstoj.

Alternative za članstvo v jugoslovanski državi kakršne koli oblike ne izgledajo, v celoti, nikakor privlačne. Ni razloga za trditev, da bi se odnosi med republikami, po njihovi medsebojni ločitvi, izboljšali; ravno nasprotno. Vsi elementi slabotnosti, revščine, majhnosti in izoliranosti pa bi bili mnogo večji.

Abiturientsko potovanje v Bariloče

Nas ne briga ploha dežja,
ki nas moči do kosti,
saj vemo, da že od pamtiveka
se študent bori!

S to drugo kitico naše himne želimo prikazati bralcem Svobodne Slovenije naše abiturientsko potovanje v Bariloče. Bilo nas je 16 abiturientov Srednješolskega tečaja, iz Adroguéja in Bariločanov. Našo skupino so vodili Tine Debeljak ml., g. Jure Rode in gđ. Mija Markež in Terezka Osojnik.

Odpotovali smo 26. decembra zvečer z vlakom. Vožnja je bila zelo dolga, skoraj dva dni, a ni bila kar nič dolgočasna, ker je čas hitro potekal v zabavi, med petjem in vriskanjem. Naš prijatelj Ciril Markež nas je pričakoval na bariloški postaji in smo se takoj odpeljali v Stan Slovenskega planinskega društva, kjer smo se takoj ustoličili. Najprej smo si malo ogledali mesto, nato pa smo prenočili v stanu.

Drugi dan smo z veliko energijo in korajžjo začeli našo rajžo. S polnimi nahrbtniki smo hodili do Skalce, kjer je prišel zasluzeni počitek. Tam smo imeli našo prvo taborniško sveto mašo in kosilo. Kraj je zelo lep in primeren za počitek, a smo morali nadaljevati pot do Tončkovega jezera in Freyveve koč. Pot je bila štrma, hodili smo po skalah, potokih — vse je služilo za pot. Toda užitek je prišel, ko smo od daleč zagledali koč in ko smo končno dospeli v njeno varno zavetje. Mrzel veter se je spustil čez skale in luna je tihó svetila nad nami. Kako lep pogled skozi okence tople koč. Drugo jutro smo se posvetili snegu. Mnogi od nas smo ga prvokrat videli, tako da smo se vsi z veseljem spuščali na ledeno belem snegu. Odpravili smo se tudi mimo jezera Tonček do jezera Schmolli, ki je bilo skoraj vse zaledenelo.

Na starega leta dan smo se odpravili nazaj mimo Skalce in se odpeljali naprej k Cirilu Markežu na Campanario. S sedežnico smo prišli do prelepe slaščičarne na vrhu, kjer nam je C. Markež postregel s toplim čajem. Tam smo bili tudi na večerji skupaj z Frenkom in Lučko Jerman, ravnate-

ljem Srednješolskega tečaja Markom Kremzarjem, arhitektom Eiletzem, Blažem Razingerjem — vsi ti z družinami — pa s pisateljem Zorkom Simčičem, g. in go. Pavšer, gđ. Katico Kovačevič in slovenskimi dekletki, ki med počitnicami pomagajo v Bariločah. Slavnostna večerja se je končala, ko se je naša skupina predstavila s svojo himno in nato z veselo pesmijo, ki smo jo zložili na poti. Nato so ugasnile luči, in so zadonele božične pesmi in zahvalna pesem. Voščili smo si srečno novo leto in sledila je svečana opolnočna sv. maša. Nato smo študentje v pogovoru in zabavi pričakali sončni vzhod nad jezeri in gorami.

Naslednje dni smo taborili na polotoku sv. Petra. Kopalimo se v jezeru, ob večerih prižigali taborne ognje, peli in se privajali taborniški življenju. Obiskali smo tudi lep turistični kraj Llao-Llao. Po štirih dneh taborjenja smo se spet odpravili na pot. Tokrat je bil naš cilj priti k Jermanu pod Tronador peš čez Paso de las Nubes. Najprej smo se vozili z ladjo čez Nahuel Huapi do Blesta, nato pa čez jezero Frias. Začeli smo z dolgo hojo in se zvečer utaborili ob reki Frias. Zjutraj nas je našel dež, na dan sv. Treh kraljev, a so se ti vseeno spomnili na nas in obiskali vse šotore. 6. januarja smo hodili skoraj ves dan s polnimi nahrbtniki in šotori na ramah, dež nas je močil in pot čez debela in pod njimi ter skozi bambus je bila precej naporna. Ta pot je nekaj let ni čiščena in narava je med tem marsikaj spremenila. Vsi pa smo se kljub vsiljivemu dežju zelo dobro držali — vse t. j. je bila za nas velika dogodivščina. Pod mogočnim ledenikom smo, premočeni postavili v dežju in mrazu šotore in takoj zlezli v spalne vreče, da se odpočijemo za drugi dan, ko nas je čakala še dolga pot. Zjutraj smo morali posekati suho drevo, da smo naredili most čez potok, nato pa smo dospeli po stirmi poti ob ledeniku na prelaz Paso de las Nubes. Naprej pa smo hodili kar čez močvirje in bredli potoke, dokler nismo dobili g. Jermana, ki nam je prišel naproti in nas z avtom pope-

ljal zadnji del poti v njegovo hišo pod tronadorsko steno. Dobrosrčno nam je ponudil večerjo in prenočišče, ki smo ga utrujeni in mokri z veseljem sprejeli.

Drugi dan smo si postavili šotore za hišo in spet začeli s taborjenjem, a žal ne za dolgo. Ponoči je prišel spet hud dež, potok je narasel in počasi so se premočili vsi šotori s spalnimi vrečami vred. Zato nam je spet g. Jerman nudil svojo streho, pod katero smo zelo prijetno preživeli tri deževne dni. Igrali smo se, delali pesmi, se veselili in čakali lepšega vremena. Kak kilometer od Jermanovih stoji visok križ v spomin na Tomaža Kralja in Božidarja Vivoda. Tam smo dvakrat imei sv. mašo. Pod križem je znani črni ledenik, katerega smo tudi obiskali.

Ko je tri dni pred odhodom posijalo sonce, smo se takoj odpravili na gornje tronadorske ledenike na Meteorologijo, kjer je sedaj Meilingova koč. Pot je dolga, a kakor se dvigaš je lepši razgled naprej in nazaj. Prvič v Bariločah smo ugledali vrh Tronadorja, čeprav smo se že dva tedna motali v njegovem vznožju. Prelepa panorama, beli sneg in led. Nekaj prekrasnega! Sprehajali smo se po ledeniku in pokukali v nekaj globokih razpok. Nazajgrede smo se ustavili v Pampi Lindi, kjer smo se nabasali z rdečimi jagodami in občudovali Tronador. Zvečer pa smo zadnjič imeli pri Frenku taborni ogenj, kjer smo skupno z njim, njegovim družino, Simčičem in slovenskimi dekletki prenevali nozno v noč.

V nedeljo, 14. januarja smo se vrnili v Bariloče. Zvečer smo šli na sprehod ob jezeru Nahuel Huapi in občudovali nočni mir in srebrni odsev lune v valovih. Zadnji dan smo si snet ogledovali mesto in kupili kakšne spominkke, popoldne pa smo se šli še enkrat posloviti na Campanario. Pozno zvečer pa smo se s pravim pevskim koncertom na postaji poslovili od Bariloč in začeli pot nazaj.

Na svidenje, na svidenje,
še pridemo nazaj,
počitnic teh nam lep spomin
ostal bo vekomaj.

RAST
Roj Abiturientov Srednješolskega
tečaja

28. januarja 1973

DRUŽABNA PRIREDITEV

revije
„Duhovno življenje“
na Pristavi

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL
CASCANTE
Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

PORAVNAJTE ZAOSTALO
NAROČNINO!

UNIV. PROF.
DR. JUAN BLAZNIK
Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855
C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed
specialist za ortopedijo
in travmatologijo
Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

R. Smersu

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija bo skupaj z Medorganizacijskim svetom priredila 25. februarja v Slomškovem domu veliko tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za nakup Slovenskega doma v Mendoza. Vsi dobitniki bodo izključno izdelki iz Mendoza, ki jih bodo zbrali naši sorojaki. Ob tej priliki bo prišla na obisk močna skupina Slovencev iz Mendoza, kateri bo osebno sodelovala pri organizaciji tombole.

V slovenski radijski oddaji, ki je vsako soboto ob 17.34 na radio ANTAR-TIDA, bo od sedaj naprej vedno kratek opis Slovenije, njene lepote, njena zgodovina itd. Namen tega je seznaniti Argentinece z našim položajem in posredovati našim otrokom ljubezen in ponos do slovenske domovine.

Knjižnica ZS je odprta vsak dan od 16—20, ure.

Seja šolskega odseka ZS bo v sredo, 31. januarja, ob 20. Vabljeni tudi spremljevalci kolonije.

NABIRANJE PODPISOV

Slovinci v Argentini obsojamo našim, kako je avstrijska vlada obšla določbe mirovne pogodbe iz leta 1955, s tem, da je nezakonito in občutno zmanjšala obseg dvojezičnosti na Koroškem. Zato protestiramo proti kršenju člena 7 te mednarodne pogodbe, ki določa vso zaščito in nadaljnji razvoj slovenske skupnosti na Koroškem.

Zato je Zedinjena Slovenija skupaj z Medorganizacijskim svetom in ostalimi organizacijami organizirala nabiranje podpisov kot protest proti zatiranju slovenskih pravic na Koroškem.

Tozadnje podpisne pole so vam na razpolago v Društveni pisarni na Ramón Falcón, po Slovenskih domovih in organizacijah. Poslane so bile tudi v Miramar, Cordoba, Mendoza in Bariloče.

Naš podpis je naša narodna dolžnost.

Od vsepovsod

Sestava vina — Na vseh vinskih razstavah, sejnih in pokušnjah po vsem svetu ocenjujejo strokovne degustacijske komisije kakovost vina, njegovo poreklo in letnik samo organoleptično. Človeška čutila so še vedno občutljivejša kot katerakoli sodobna kemična ali spektralna analiza. Kljub velikim znanstvenim dosežkom biokemije in mikrobiologije vina še vedno ni znana natančna njegova sestava. Odkrili so že preko 300 sestavin v vinu, vendar kromatogramu vina kažejo še številne neznanne kemijske spojine. Posamezne sestavine so količinsko zastopane v vinu zelo različno, od tisočink miligramov pa kar do več desetih gramov. Za kakovost vina so večkrat zelo pomembne prav sestavine v zelo majhnih koncentracijah. Seveda ne vsebuje vsako vino vseh 300 odkritih spojin in zaradi tega je izredno velika, če ne celo neskončna kakovostna skala različnih vin ter je prav zaradi tega nemogoče s pomočjo kemičnih ali fizikalno-kemičnih analiz ugotavljati stopnjo kakovosti vina.

Trije novi asteroidi. Znanstveniki astrofizičnega observatorija na Krimu so odkrili tri nove asteroide v ozvezdju Leva. Dali so jim imena ponesrečencev vesoljske ladje Sojuz 11: Georgij Dobrovolski, Vladislav Volkov in Viktor Pacajev. Asteroidi krožijo okoli Sonca po eliptični krožni progi, vsak od njih ima v premeru približno 10 km. V katalogu majhnih planetov, ki ga vodi v Cincinnatiju, so registrirani pod št. 1783, 1790 in 1791.

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katera koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bartolomé Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejía
Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16. do 20. ure

Potujete v RIM — Italijo?

Ne pozabite obiskati slovenskih hotelov.

Hotel BLED in Hotel DANIELA

00185 - ROMA tel. 777102-7579941 00185 - ROMA - Via Luzzatti, 31
Via S. Croce in Gerusalemme, 40 tel. 750587 - 771051

Lastnik: VINKO LEVSTIK

Zmogljivost 85 sob, 150 ležišč. Vse sobe s privatno kopalnico, telefonom, radijofonofuzijo, klimatskimi napravami. Nova slovenska restavracija. Osebe pretežno slovenske. Požutili se boste kot doma. — Dobrodošli!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.149.713

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1973 za Argentino \$ 75.— (7.500.—) — Pri pošiljanju po pošti \$ 78.— (7.800.—). ZDA in Kanada 13 USA dol.; za Evropo pa 15 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, T. E. 33-7213

ORVESTIIA

NEDELJA, 28. januarja:

Na Pristavi družabna prireditev Duhovno življenje ob 40-letnici revije.

PONEDELJEK, 29. januarja:

Pričetek počitniške kolonije za osnovnošolsko mladino na kintu Sloga.

Za dobro voljo

„Sedaj sem pa ženo izučil. Povedal sem ji, da kratko malo ne zna kuhati.“
„In zdaj?“
„Kuham jaz.“

„Deset vprašanj sem dobil pri izpitu. Samo na prvega sem odgovoril.“
„Kaj pa te je najprej profesor vprašal?“
„Kako se pišem.“

„Kako si upadel, Janez. Kaj ti je?“
„Težka služba.“
„Kdaj si jo pa nastopil?“
„Jutri jo bom.“

Dobil sem vlogo, v kateri bom igral poročenega moža.“
„Za začetek je kar dobra. Bož že prej dobil kakšno vlogo, v kateri boš igral poročnika.“

OD DOMA

Milijonarji so se oddahnili; sedaj bomo iskali samo še milijarderje.

Pravzaprav je v povprečju s socialno diferenciacijo vse v redu: eni so zelo revni, so pa zato drugi zelo bogati.

Včasih več slišiš, če poslušas z očmi namesto z ušesi.

Ni res, da bi nekateri imeli vse. Mnogi od njih še osnovne šole nimajo.

Drugo pismo iz Počitniškega doma

(Nadaljevanje s str. 3)

pravila mladino, da so res lepo podali to pravilnično spevoigro. Vso pohvalo zaslužijo Kresničnik (Rezika Snój) pa tudi ostali peveci in igralci. Občudovali smo lepo scenerijo (delo gđ. Ivanke Makovec) in lepe lučne efekte (delo Milana Mariniča). Poleg te igre nam je mladina ta večer nudila še deklamacijo „Trije popotniki“ in pevski nastop „Krivci za klobukom“, ki so ga izvajali Sandi Šturm, Pavel Pleško in Martin Kurnik. Magda Nagode je deklamirala Prešernovo „Zdravljico“. Nato je pa izrekel dr. Vinko Brumen toplo zahvalo gđ. režiserki in mladini za lep nastop in poudaril važnost in velik vzgojni pomen otroške kolonije v tem Počitniškem domu, ki ga je ustvaril dr. Hanželič. Zahvalil se je tudi staršem, ki so poslali mladino v kolonijo ter vodstvu kolonije, ki se je z vso skrbnostjo posvečalo tej mladini. Zahvalil se je tudi šefinji kuhinje, gospe Anici Mariničevi in njenim pomočnicam, ki so polnile lačne želodčke s tečno domačo hrano.

Četrta prireditev pa je bila poslovilna prireditev v četrtek, 11. januarja, ki jo je začel g. Franc Vitrih. Nato je mladina zapela „Počitnice, počitnice v kraljestvu lepe Kordobe“ (besedilo in napev gđ. Anice Šemrov). Sledil je razgovor otrok, ki so se udeležili kolonije, s slovenskimi otroki v Buenos

Airesu, ki še niso bili v Počitniški koloniji. Udeleženci kolonije so pripovedovali, kaj so v koloniji doživeli, koliko lepih izletov so napravili, kako so se kopali na bližnjem potoku itd. Po petju več slovenskih pesmi se je ena izmed deklic zahvalila dr. Hanželiču, ki omogoča mladini vsako leto tako lepe in cene počitnice, eden izmed dečkov pa se je zahvalil glavni kuharici gospe Mariničevi. Tudi gđ. Anici Šemrov je bila izrečena topla zahvala za vse njeno delo.

Naj pripomnim, da so pri teh prireditvah sodelovali vsi otroci iz kolonije, ki so se v ta namen naučili mnogo slovenskih pesmi in ponovili kopico že znanih. Poleg tega so se otroci naučili tudi mnogo iger, katere so se igrali na prostoru pred kapelo in ob potoku. Obiskali so številne naravne lepote v okolici Počitniškega doma in pohiteli tudi na bližnje gore.

Vzgojna vrednost te vsakoletne otroške kolonije je neprecenljiva. Tega se je dobro zavedal npr. tudi tisti rojak iz Bariloče, ki je od tam, kjer je toliko naravnih lepot, poslal svoje tri sinove v Počitniški dom, kjer so prišli v dobro družbo slovenske mladine in v roke skrbnih vzgojiteljev. Slovenska emigracija v Argentini je dolžna dr. Hanželiču, ki je ustvaril Počitniški dom, veliko zahvalo.

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

MUEBLES

LUKY

Ruta 205
Frente Estación EZEIZA
T. E. 295-1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopnik: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall.

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230